

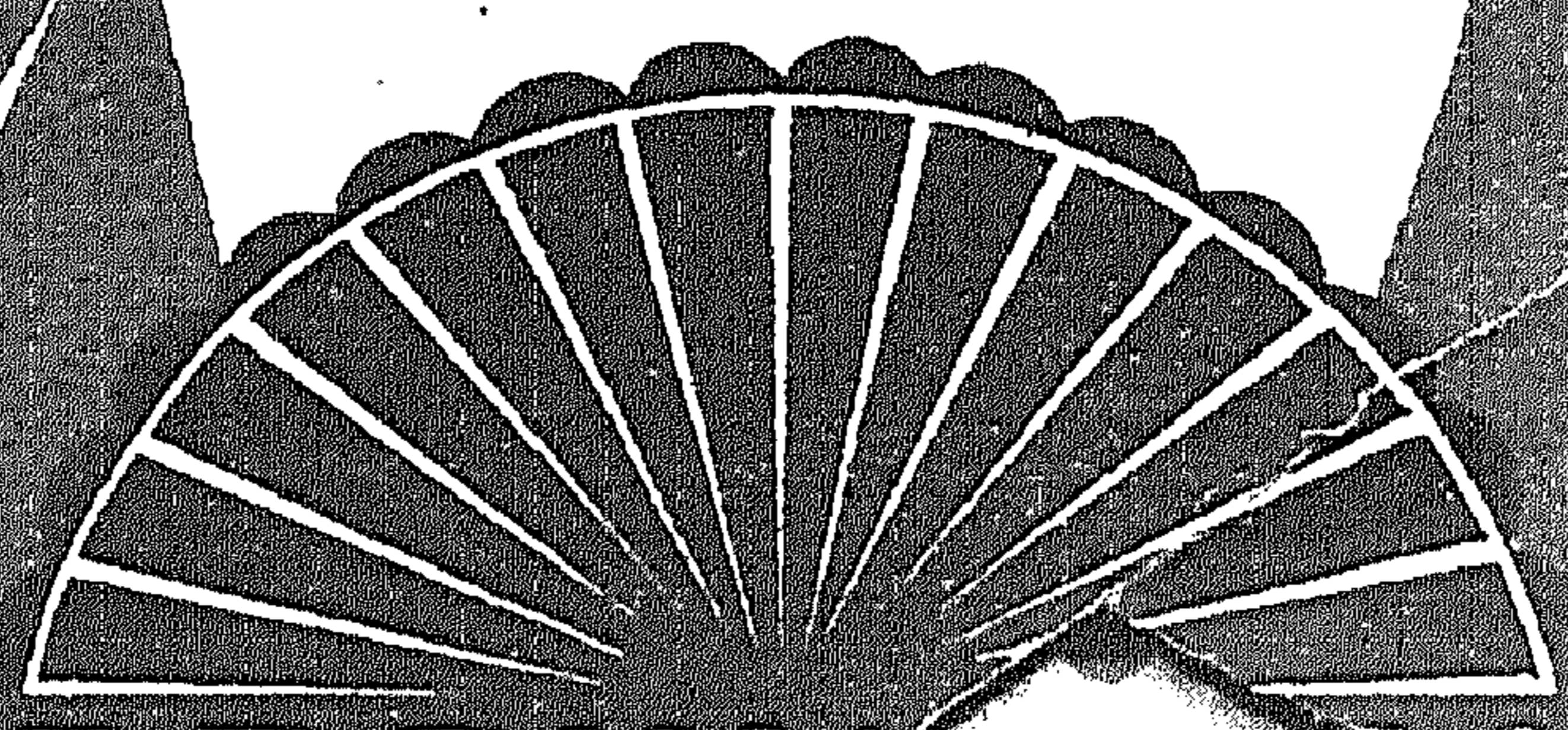
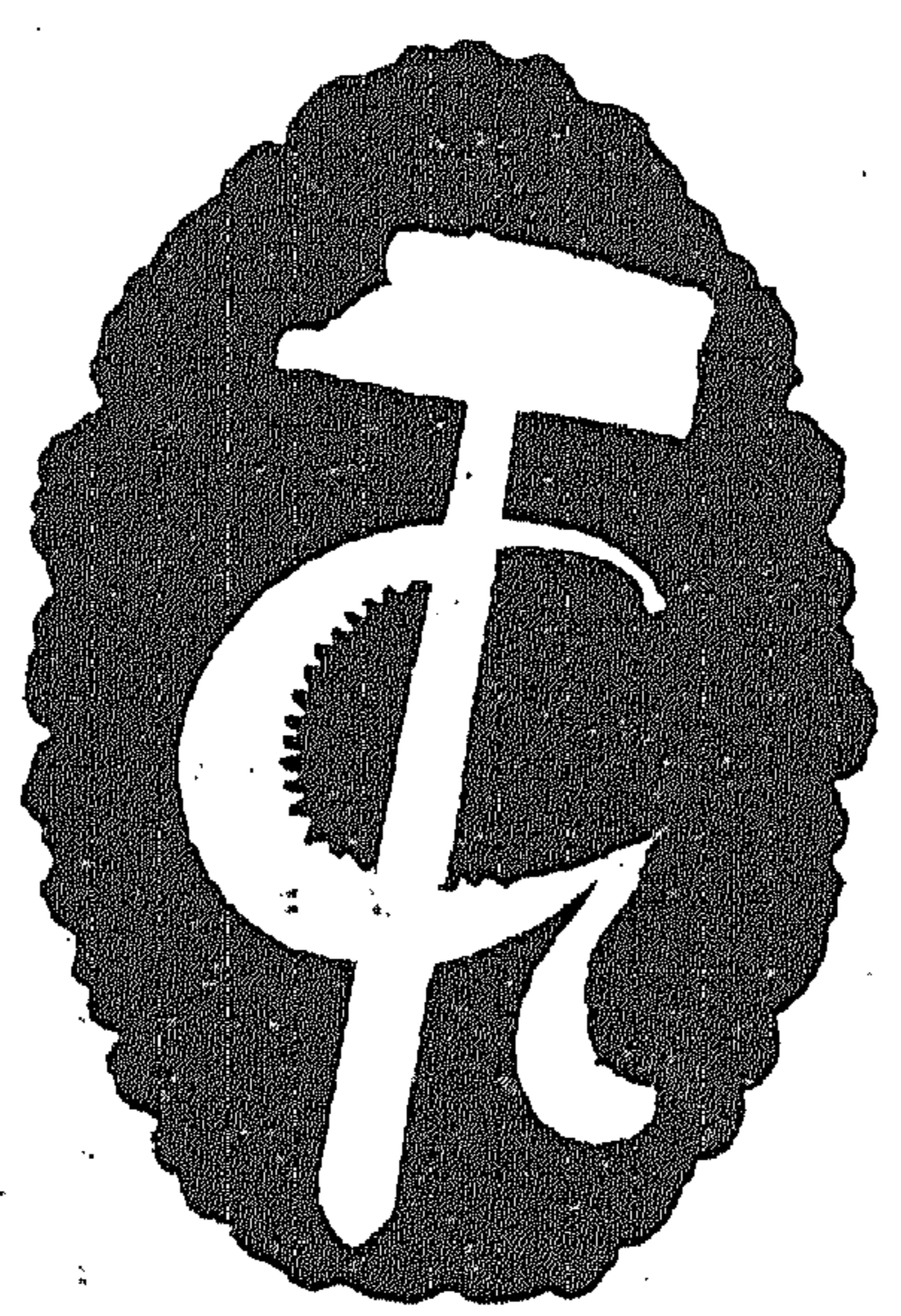
РК
Ш ИИ (ЧУКА)
10-42

НАРОДНИЙ ТЕАТР

ГАВРИЛО ОДИНЕЦЬ

Printed in Ukraine

РЕВОЛЮЦІЯ НА НЕБІ

ЧЕРВОНИЙ КРАЙ

ВИДАВНИЦТВО

„ЧЕРВОНИЙ ШЛЯХ“

ХАРКІВ. Правління—Площа Рози Люксембург, Ч. 23.
Телефон—Ч. 8—04, 8—05, 8—7, 8—11 і 8—17.

Є на продаж такі книжки Видавництва:

Українською мовою.

Ціна.

Альманах. «Квартали». Проза: Г. Коцюба—«Без ґрунту», І. Сенченко—«Інженери» та инш. Поезії: М. Йогансен—«Рондель», «Весна», В. Сосюра—«Чорні уривки» та инш. Казка: П. Тичини—«Івасик-Телесик»	1 карб. 75 к.
Д. Бідний.—Колись і тепер. Вірші	— 20 „
О. Вишня.—Кому веселе, а кому й сумне. Гуморески	— 25 „
О. Вишня.—А-ну, хлопці не піддайсь. Гуморески	— 25 „
В. Вразливий.—Б яру. Оповідання	— 20 „
А. Головка.—Крученим шляхом. Оповідання	— 18 „
М. Івченко.—Горіли степи. Оповідання	— 20 „
М. Йогансен.—Доробок. Речі 1917—1923 років	— 40 „
Г. Коцюба.—На межі. 4 новели	— 20 „
О. Копиленко.—Іменем українського народу. 5 оповідань	— 25 „
П. Панч.—Бій преподобний	— 10 „
П. Панч.—Там, де верби над ставом. Повість	— 15 „
П. Панч.—Гнізда старі. Оповідання	— 10 „
П. Панч.—По-за життям	— 20 „
І. Павленко.—Квіти життя. Оповідання	— 15 „
С. Пилипенко.—Євангелія часу	— 20 „
В. Підмогильний.—Військовий літун. Оповідання	— 75 „
В. Поліщук.—Дівчина. Поезія	— 18 „
В. Проноза.—Нотатки олівцем	— 50 „
І. Сенченко.—На весні 6 малюнків	— 20 „
Г. Сенкевич.—Янко-музика	— 15 „
В. Сосюра.—Залізниця. Епоси	— 50 „
В. Сосюра.—Місто	— 50 „
С. Стеценко.—Жнива. Оповідання и гумореси	— 30 „
П. Темченко.—Божа дитина. Оповідання	— 15 „
П. Темченко.—Єрусалимська благодать. Оповідання	— 15 „
М. Терещенко.—Лабораторія. Вірші	— 70 „
П. Тичина.—Вітер з України	1 карб. — „
П. Тичина.—Живем комуною	— 15 „
М. Хвильовий.—В очереті та инш. Оповідання	— 20 „
М. Хвильовий.—Злочин. Оповідання	— 20 „
М. Хвильовий.—Осінь. Етюди 1922—23 рр. «На глухім шляху». «Я» «Пудель», «Лілюл», «Заулок», «Елегія», «Санаторійна зона», «Сілуети», «Слово»	2 карб. 25
В. Яблуненко.—Дума про Степана Мельничука	— 2
В. Ярошенко.—Що й до чого. Байки	—

Требуйте полные каталоги и проспекты Издательства, которые высылают

4930

A 584930

БІБЛІОТЕКА «НАРОДНІЙ ТЕАТР»

ГАВРИЛО ОДИНЕЦЬ

РЕВОЛЮЦІЯ НА НЕБІ

ІЗ ТВОРІВ СПІЛКИ
СЕЛЯНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ
«ПЛУГ»

НАЦІОНАЛЬНА
ПАРЛАМЕНТСЬКА
БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНИ

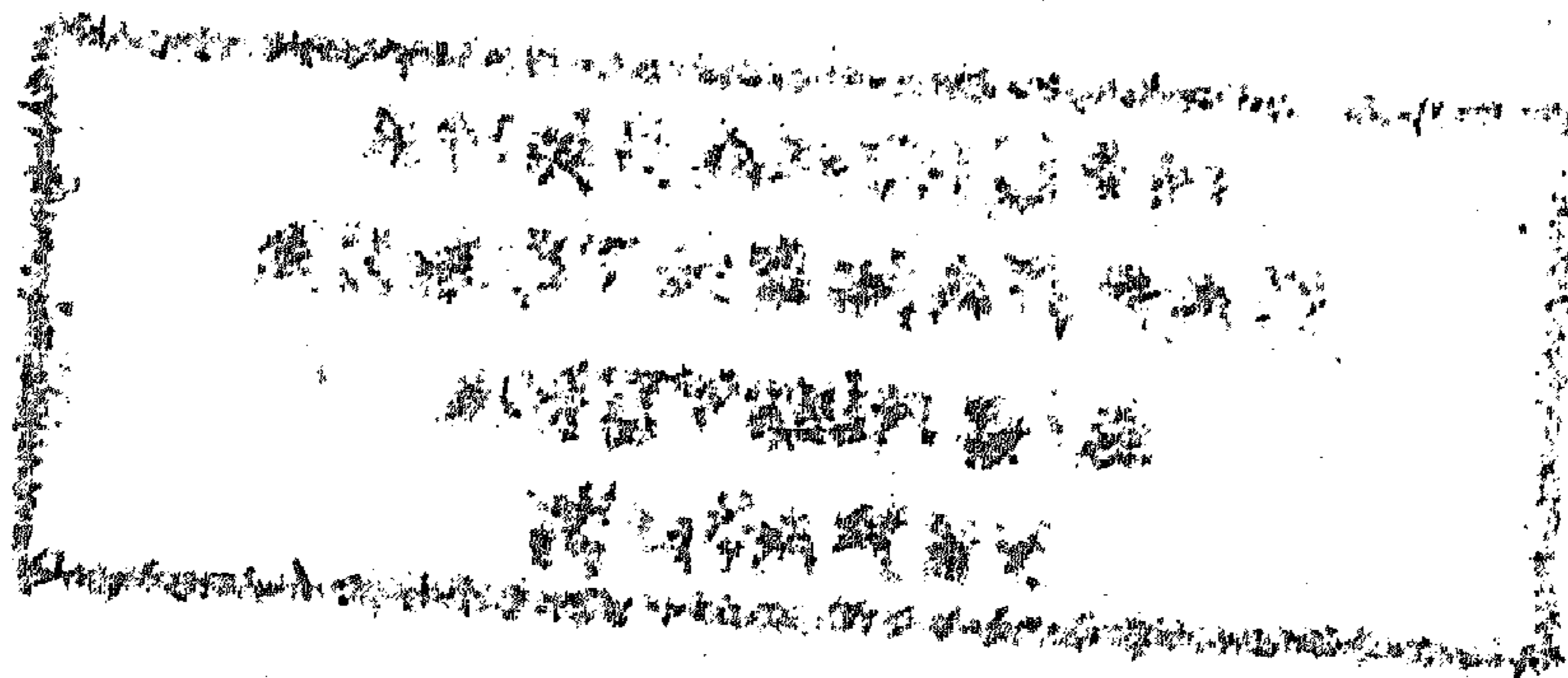

1925

Printed in Ukraine

2432.490

ДРУКАРНЯ-ЛІТОГРАФІЯ
ВИДАВНИЦТВА
„ЧЕРВОНИЙ ШЛЯХ“

Д. У. Д 9914. Зам. 2698/1022 Тир. 10 000.

ДІЄВІ ОСОБИ

Ирод

Пурішкевіч

Манах Арій (Секретар небесної канцелярії)

Микола II

Аліса (цариця Олександра)

Распутін Гришка

Столипін

Колчак

Ейхгорн

Трепов

Потоцький

Іван Кронштадтський

Саваоф (бог отець)

Христос

Митрополіт

Манашка (Єфросінія свята)

Сатана

Ізабелла (королева Іспанії)

Марія Кривава (цариця Англії)

Катерина II

Папа Римський

Ксьондз

Рабин

Три янголи

Робітники, незаможники та червоноармійці

ДІЯ І

Кімната темно-блакитного кольору. По середині великий стіл, під стіною шафа, далі канапа, кілька полицок з книжками, стільців. На стіні картини (ізбієніе дітей в Віфлеємі); друга картина: як ведмедиці розривають дітей за проханням преподобного Єлісея; третя, як Іван Грозний усмиряє Новгородців: цілі тисячі пов'язаних ізбитих людей, що їх кидають з великого мосту в річку. За столом сидить Ирод, обличчя східне, смугле, одягнений в квітчату одягу східнього скаму. Волосся чорне, на голові царська корона.

И р о д: (Далі схвачується і починає нервово ходити по кімнаті зі словами:) Невже-б цьому правда, наче не повинно бути. Хіба ще побалакати з Арієм, він-же наш секретарі повинен-би все знати, що робиться на землі і на небі. Хоча я теж друга особа після Саваофа, а все-таки необхідно. А може ще раз Пуришкевича розпитати (дзвонить).

П у р і ш к е в і ч: (Входить) Чого завгодно, ваша величність?

И р о д: Слухай, Володя, оте, що ти казав мені, тобою дійсно перевірено?

П у р і ш к е в і ч: А, то як-же, хіба я це на вітер казав, та це вже майже всі знають. Еж гасають на зборищах.

И р о д: Як бігають? Хто, на яке зібрання, де це було?

П у р і ш к е в і ч: Та це дуже часто: одже-ж і цю нічдесь і наші ганяли, прийшли перед світом.

Ирод: Що? Невже?

Пурішкевіч: Авже-ж правда. А той, що ходив із Михайлом, я казав вам, що то воно тільки в чоловічому убранні, а то дівчина, агітаторка комсомолка.

Ирод: Ну? То це значить у нас тут уже ціла шайка. це-ж настояща зараза.

Пурішкевіч: О, ще й яка зараза, еж наші, як поприбігали учора, то ще довго гуторили, та все вихваляють ораторів: отоді кажуть буде правдивий рай, усі рівні, нікого не бійся, не буде й визиску, та все щось нищечком про незаможників, за клуби, та за комсомол, та все розхваляють, аж нікуди. Коли-б, кажуть, скоріше з ними скінчити!

Ирод: З ким? А часом розправою не нахваляються?

Пурішкевіч: Ото-ж бо то й є. От тоді кажуть ми їх почастуємо, трохи пір'я обскубемо. Бач, що кажуть.

Ирод: Так по-твоєму у нас під самим носом чуть не переворот готується. О, значить, гав ловити не треба. Я зараз сповіщу, кого слід, і ми вживемо заходів, а ти нюхай, там, де можна.

Пурішкевіч: Слухаю, ваша величність, та тільки, як би...

Ирод: Ну, що? Кажи?

Пурішкевіч: Я... Як-би ви нікому про те, а то вони мене шпигуном допікають на першу віршовку мовляв...

Ирод: Ага, будь певен.

Пурішкевіч: Дуже прошу (пішов).

Ирод (сам): Ну, ну... так от воно що? П-е-р-е-в-о-р-о-т. А куди-ж ми й досі дивились! Х-е-х-е! Другий місяць іде

скажена агітація, зібрання, а ми хлопаємо ушима і нічого не знаємо (по телефону). Прошу номер 3. Хто в телефона? Ало! А? Прошу до телефону Арія. Ирод. Прошу.

Ага? Як? Ирод. Добрий день. От що, є дуже негайна справа, прошу зараз-же прибути. Що? Ні. По телефону не можу. Ні защо. Ні, зараз. Ну, бувай. От, бач, немає часу по телефону передати, саме такий час. Тепер собі неможна вірити. А може це Пурішкевіч помиляється, а проте (розводить руками).

Пурішкевіч (вбігає) Отець Арій прийшли.

Ирод: Проси.

Арій: (Входить) Добрий день, ваша величність.

Ирод: Добрий та не зовсім (обдивляється на Арія) А де це ви так обдрипались? Сідайте.

Арій: Та оце, ваша величність, не знаю, що з моїм візником сталося, наче сказився, все бухтирує, то його не туди послав, то рано збудив. Все заїдається, тай заїдається. А оце сьогодні, як ви звеліли скоро прибути, я послав коня, а він: я ще каже не снідав. Ждав, ждав прихожу—і не думає. А чого це ти не запрягаєшь, питаю його а він до мене, а ти каже: «своє пузо напхав, то тобі добре кататься, а я голодний поїду?». Насилу вламав. І що ви думаете, він мене нарочито повіз через калюжу, а далі на горбок, от бричка бе-бех і я вилетів у болото, а він зареготався та й поїхав, а я насилу викараскався. І оце як бачите.

Ирод: (протяжним голосом) От воно що, і наслідки вже видко. Ну, а щоб ви думали, від чого оце таке поведження із своїми владиками?

А р і й: А хто його знає, раніш цього не було.

И р о д: Так от, слухайте-ж. Оце я вас і кликав по цій справі.

А р і й: Та як-же саме по цій, коли ця справа трапилась після того, як ви мене кликали.

И р о д: (Злорадно регоче) Да, після-ж, після-ж. Ось слухайте-ж, отче Арію. Вам відомо, де тепер знаходиться архангел Михайло?

А р і й: А де?—на землі. Туди-ж його командували.

И р о д: А ви які звістки маєте, де і що він робить?

А р і й: Та, хто його знає, ніяких. І чого він так довго не подає нічого за себе, а оце на днях мав полетіти туди Меркурій, але трапилась задержка.

И р о д: А що трапилось?

А р і й: Та з мого стола десь головна печатка пропала.

И р о д (Хапається за голову). О-й! о-й! о-й!... пропали-ж ми тепер.

А р і й (здивовано) Я вас не розумію, ваша величність, з-за печатки...

И р о д: (сердито дражнить) Із-за печатки... А ви знаєте, що це значить, до нас уже пробралися більшовики і выпускають заразу. З вами сьогодні що зроблено? А завтра й голову скрутять і це через те, що ви роззяви. Тепер треба вжити заходів, аби не дати шириться заразі.

А р і й: Воля ваша, на вас надія, ваша величність, що надумаєте, ви люди воєнні і власть, не дасте загинути, а ми по божому ділу...

И р о д: (злорадно). По божому, ви вже и по божому наробили, що на землі скоро всі церкви робітники-неза-

можники в клуби перевернуть, а вас прийдеться на небесні кошти підгодовувати. Ви собі не уявляєте, що у нас готується переворот.

А р і й (обома руками за голову) Свят, свят, свят... Що це ви, ваша величність!

И р о д: Ви-ж не знаєте, що Михайло зовсім не на землі, а отут на небі.

А р і й: (зрадів). О, тоді нам нічого боятися, ваша величність, бо він попре не тільки більшовиків, а й незаможників. Ми ж знаємо його храбрість.

И р о д: От, то-ж то і діло, що твоя радість безглузда, бо Михайло перейшов на бік більшовиків і обдуривши нас, що ніби поїхав на землю, сам тут підготовляє повстання, викравши у вас, роззяв, печатку: вони тепер видають мандати направо і наліво. І сюди вже наперлось більшовиків, комсомольців, а ще є чутка, що й незаможники їдуть.

А р і й: (зовсім перелякано). Свят, свят, свят, бог Саваоф, охрани нас!

И р о д: (регоче). А хто-ж тебе охоронить, то-ж ми всіх мужиків брались за гроші та за паляниці охороняти, а нас нікому.

А р і й: (стоїть розводить руками) Так що-ж робити?

И р о д: Треба мудрувати, може ще викрутимось.

А р і й: А, що нам може бути, коли-б нас подолали, може попросим, то помилують?

И р о д: Х-е... попросиш, а ми багато милували, пощади не буде.

П у р і ш к е в і ч: (вбігає) Ваша величність!..

И р о д: А що таке?

Пурішкевіч: А от... (і подає цидульку).

Ирод: Прокламація. Що це? Де це? Га?

Пурішкевіч: Там разносять..

Ирод: Хто?

Пурішкевіч: Та чуть не всі!

Ирод: (розтеряно) Ну ага, ага, (читає): Товариші, будьте готові: в той час, коли ми очищаємо землю від розбишак грабіжників і п'яниць, а вони перелазять і там у вас знов піячать і визискують трудящих, ми посилаємо вам керовників, вони допоможуть вам ізгнати мерзоту, очистити небо й знищити всіх дармоїдів. Комітет трудящих по очистці землі й неба від дуросвітів. Голова Комітету, Панько Криця.

Арій: Ваша величність, душа моя чує великий гнів трудящих.

Ирод: Дурниці белькочеш. Біжи зараз в канцелярію і зараз-же об'яви негайні збори; я теж зараз іду. (Арій виходить. Ирод дзвонить у телефон) Дать начальника варті. Хто у телефона? Нема, ну? Га? Та заждіть, хто такий? Я наказую післати мені кур'єра (кидає трубку). Ну, що ти? в телефона? Регіт... (Входить янгол).

Янгол: Я тут, ваша величність. (Сміється, затуливши обличчя рукою).

Ирод: Ага! Лети зараз на землю.

Янгол: Чого? В мене крила болять.

Ирод: Ото-ж дурниця, чіпляйся за мотузку та спускайся на землю: там будеш виглядати, що роблять більшовики й незаможники і сюди передаси (Янгол підморгує, пожди, мовляв. Ирод знову до телефону) Охранка, пошлять до

мене охорону! У, у, у! Що це? (Одскакує од телефону, хапається за голову, бігає по кімнаті... на мотузці спускається Янгол).

З а в і с а

Д І Я 2

Велика зала, та що в 3-ій дії. Входять.

Ир о д: Ну, прошу зібрання зайняти місця. А чого це Саваофа нема?

М и т р о п о л і т: Та він учора перебрав, та щось погано з ним зробилось: його просто на руках віднесли, і він, кажуть, цілу ніч неспав; як зведе очима, то й кидається з просоння та все щось про більшовиків і незаможників згадує.

Ир о д: Ну, хай прочухається, а ми поки-що будемо засідати, прошу обібрати голову (Хтось із гурту: Ир од... Ир од. другий голос, інші: згода, згода). Ну, то я вважаю нараду відчиненою, а Пурішкевіча поставимо біля дверей, він нам на посилки потрібний, а варта хай буде за дверима (До Пурішкевіча) Там скажи, щоб варта не входила сюди.

П у р і ш к е в і ч: А варти зовсім нема, ваша величність.

Ир о д: Як то нема? Зараз-же передай, щоб вона всю ніч тут була.

С т о л и п і н: А без варти небезпечно.

П у р і ш к е в і ч: Я вже казав, ваша величність.

Ир о д: Ну, той що-ж.

П у р і ш к е в і ч: Так вони регочуться, як стережеш, кажуть, той стережи до кінця.

Ирод: (Схвильовано) О, з цим треба прикінчити (До Пурішкевіча) Поклич мені начальника небесної варті Юрка.

Пурішкевіч: Він не піде.

Ирод: Як не піде?

Пурішкевіч: Він-же сам всіх не стримує, розпустив так що не тільки на вашу величність, а й на самого Саваофа таке, що...

Ирод: Як бачите, справа дуже серйозна, я пропоную зараз об'явити на небі військову облогу.

Столипін: Та ще-й польові суди.

Ирод: Ну, тепер у нас два важливих питання, які ми повинні негайно вирішити; по-перше. Вам уже відомо, що до нас зараза іде із землі. (Всі переглянулись) Отже-ж нам необхідно винищити там більшовицький дух, а владу передати в надійні руки, це одно, а друге, це побільшити чудеса і явлення і взагалі те, чим ще можна мужика морочити.

Митрополіт: Де-ж взялося оце лихо? А як-же це можна зробити?

Ирод: Я думаю, що негайно на землю послати нашу боеву силу, виперти більшовиків, одібрати всі захоплені землі мужиками та передати їх панам. У цій справі, на мою думку, треба триматися контакту з капіталістами всього світу. А може ще і з таким, як Макдональд то-що.

Микола 2-й: А він-же з більшовиками.

Ирод: Дурниця. То робиться, аби очі заліпити, як колись в Державній Думі 10 років обіцяли землю дати, а дали кулі (сміються).

Микола 2-й: Чорт їм замаже, отже-ж Керенський...
(Ирод перебиває).

Ирод: Та ти вже мовчи зі своєю головою, вже-ж у нас і тепер там де-яка робота йде. Візьмемо хоч-би й поляків: добре прийнялися за роботу; з мужиків і робітників аж тирса летить. Там мужик носа не підійме не то, що у більшовиків: ніякої поваги тобі не тільки до дворян а й духовенство не поважається. Одним словом, треба зараз-же розшукати отих дворян та генералів, що порозбігались, пообіцяти їм неділиму, мендалі, та сказати, що мужиків не тільки з землею, а зі шкурою їм віддамо та й ще де-що пообіцяти, аби позбирати знову до купи.

Колчак: А може ще й Петлюру гукнути? (Всі регочуться).

Ирод: А що ви думаєте? Іноді всяка нечисть може стати в допомозі. Як ви думаєте? (До Потоцького)

Потоцький: А він Польщі добре допомагав, направивши на свій край та так луцили, що аж-жа-ж.

Ирод: Ну, я думаю згодимося, візьмемо, хай служить (всі сміються). Ну, а тепер по божій часті: це вже до вас звертаємося, панове Папи, Архирей і Мітрополіти. Я думаю, що й вам теж треба взятись за діло, а то мужва перестає до нас звертатись, навіть в небо не вірить.

Кронштадтський: Еге, подумайте, що наробила більшовицька зараза, скільки було землі в одних тільки монастирів, а ще молебні, акафісти—все одняли анахтеми!

Ирод: Я думаю, в першу чергу пошлемо на землю таких героїв: Столипін, (той стурбовано схвачується) Ейхгорна, Колчака (вони теж схопились)

Столипін: (перелякавшись) Я не можу.

Ейхгорн: Я теж не можу.

Колчак: Хоч куди вгодно, а на землю я не піду.

Столипін: Я вже раз скоштував у Київі.

Ейхгорн: Я теж у Київі. Ой, бока вирвало...

Колчак: Скільки шибениць я наробив, ой, ні, ні, ні...

Ирод (растеряно): Ну, от тобі й сила! А духовні, що-ж ви скажете. Що-ж нам, чорта просить, чи що? А може Іван Кронштадтський?

Кронштадтський: Ну, що друге, тільки не на землю уявіть собі, там богородиць тепер нема, матроси розігнали, одним словом, я не піду.

Ирод: Ну, то що-ж робить? Хіба покликати ще Федосія Чернігівського?

Кронштадтський: Та й він не піде, бо неможлики з нього вже штани зняли і витрусили моці. Він ні за що не піде.

Ирод: Ну, що-ж нам осталося тепер: надія тільки на одні чудеса, це може и якийсь дурачок зробити. От як Асафатова долина—простий пастушок, а вже ось до десяти тисяч одних хрестів, треба чудаків шукати. Ага, стій, позови Христа (входить Христос).

Христос: Ну, чого кликали?

Митрополіт: Ну, сідай, будь ласка. Ти знаєш, що на землі розвелися більшовики і перекрутили все так, що не тільки робочі, а й мужики перестають вірити в чудеса та акафісти і попів навіть разганяють. Навіть кров твою вже признають за вино, а церкви перероблюють на клуби

та читальні, то от і треба тобі явитись на землю. Може, тобі ще повірять, бо ти-ж обіцяв, що вдруге прийдеш і ми це товкмачили мужикам. Тільки от що, як прийдеться творити чудеса, то треба робити обережно, наприклад, як нагодуєш тисяч з п'ять п'ятьома хлібцями, та кількома тараньками, то більшовики тебе за це ще й на цигарках намалюють, як Нансена, а от із свинями ти там будь обережний, бо як заженеш у море кілька тисяч, то чого доброго, тож розбішаки, вони просто розстріляють. А от як ти гарно зробиш, то за те ми тобі осла купимо, бо ти-ж змалечку звик на ослові їздити. Правда, ми і всі тільки на ослах виїздимо. От, я зараз скажу (і він дзвонить).

(Вбігає Пурішкевіч)

Пурішкевіч: Чого завгодно, Ваша величність?

Ирод: Передай там Ількові, щоб на завтра рано були коні: Христос їде на землю творити чудеса.

Пурішкевіч: Е-г-е, я не встиг вам доложить—вчора на дорозі, як Ілько їхав сатану ганяти по землі, його зустріли незаможники та до нього, „а ти, куркуль, давай коні: і „розкулачили“, забрали з возом і блискавку.

Митрополіт: І блискавку забрали?

Пурішкевіч: Е-г-е-ж, у нас кажуть світла в комуні треба.

Ирод: От нещастя, тепер більшовики нас зовсім підтяли! Як-же тепер без мигавки! (Всі: Ой лишенько!)

Христос: То ви мене на це й звали? Залиште мене, бо тепер всі наші чудеса неварті нічого; минулося, коли люди були дикі й темні, то й вірили нам, а тепер сам народ творить дійсні чудеса, очищаючи небо й землю від

тьми і забобонів, і вже близький час: ми получимо уготоване нам по ділах наших (Виходить).

Ирод: Ну, що це, божевілля чи що? (Всі здивовано дивляться в слід. Вбігає Пурішкевіч).

Пурішкевіч: Ваша величність, ваша... (задихається)

Ирод: Ну, що трапилось?

Пурішкевіч: Там усі, усі і наші...

Ирод: Де?

Пурішкевіч: Біля раю, там таке скоїлось: в Петра ключи відняли, його заперли в будку, а рай і пекло відчинили і всі мужики побігли десь на зібрання (В залі переляк).

Ирод: (Хватається за голову) Поклич Саваофа! Що тепер робити? Справа дуже загрожуюча! Хіба сатану покликать до спілки? (До Пурішкевіча) Клич ще й сатану!

Пурішкевіч: Зараз, ваша величність. (Вбігає сатана, одягнений в шкіряну одіж, галіфе, з портфелем, гнучкий ціпок у руці).

Сатана: Чим можу бути користним під такий час.

Ирод: А де це ти тепер пропадаєш, що тебе не видно?

Сатана: Як то де? Я не пропадаю, на біржі. (Махає ціпком і регоче).

Ирод: (Здивовано) На біржі? А що-ж ти там робиш?

Сатана: А те, що і всі спекулянти, роботи хоч одбавляй!

Ирод: Ну, не бреші! Там тепер кооперація, вам, скоро капут.

Сатана: У, гу, гу, гу.,. Це нам і за ухом не свербить: по-перше, вони нас не доженуть, а, по-друге, то в нас хоч і зрідка та й там свої люди є.

Ирод: Ну, брехня, там-же всі люди чесні.

Сатана: Та й такі є, а є й такі, що тільки підкрасились в червоний колір (Входить Саваоф. Сатана підскакує до Саваофа, б'є по плечу рукою), А, здоров, товаришу!

Саваоф: (Здивовано) А ти чого тут? Ще й товаришем величаєш. Довічний ворог. (До Ирода) А чого він тут.

Ирод: Та справа, бачте вимагає, я вам розкажу,

Сатана: (Знову підходить до Саваофа) Хе-хе-хе, голубе забуваймо наше, вже з тобою пісенька одспівана, тепер ми з невидимих, неприступних і непобідимих зробились і безсилями і вже побідимими.

Ирод: (До Сатани) Ми тебе покликали на переговори, а ти дурницю мелєш.

Саваоф: Тепер все переплуталось і не розбереш, куди воно йде (Він розводить руками). Робіть як хочте, аби добре було.

Ирод: Ну, то до діла. Будемо бачити.

Сатана: (Взявся в боки сміючись) Я слухаю.

Ирод: Нам треба гуртом боротися (Сатана махає паличкою, сміючись)

Сатана: З ким?

Ирод: Як з ким? Ти там крутишся, та й не знаєш, що на землі мужики вже не тільки нас і тебе не признають, а і в небо не вірять, особливо незаможники та комсомольці. Там розвелись, що й жінок від нас переманюють, то по-твоєму, що робити?

Сатана (Регоче) Ха-ха-ха... еж я кажу, що всьому буває кінець, ось і нам з вами прийшов кінець. От, хіба тільки що поп'янствуєм поки-що, збирайтесь, я піддержу компанію „Не журись“.

НАЦІОНАЛЬНА
ПАРЛАМЕНТСЬКА
БІБЛІОТЕКА

2432490

С а т а н а: (до Саваофа обнімає за плечі). Ну, старий поцарствували, а тепер треба й відчитатись. (Регоче).

С а в а о ф: (Випручається) Відчитатись? Перед ким? (здивовано).

С а т а н а: Перед ким? Хе, скоро побачиш!

И р о д: Це ще дурниця, ми об'явимо зараз військову облогу.

С а т а н а: Пізно вже, пізно, облога вже є, та ще як обложили. Скоріш збирайтесь, давай хоть гульнем на прощання: п'яному не так страшно буде й море по коліна!

В с і: (здивовано) Що? Що? Що таке, яка облога (дивляться в вікна, знизуючи плечима, Микола присів, дрижить. Сатана регоче, держучи Саваофа за плечі).

З а в і с а

Д І Я 3

В к і м н а т і б е н к е т

Велика кімната блакитного кольору. На стінах картини «Мученіє християн в Римі», друга «Розправа з селянами під час бунту. багато повішених, іде катування і розстріли, ще багато стоїть пов'язаних, ждуть черги знущання». Ще одна невеличка картина «Іван Грізний загнав ратище в ногу чужоземному посланцеві і балакає з ним» і далі картина „Розправа з робітниками, що страйкують: ціла вулиця залита кров'ю, робітники розбігаються, а по них стріляють з кулемега.“ По середині великий стіл, на якому зроблена висока підставка, ніби престол, де сидить Саваоф, а поруч сатана, нижче Распутін, на колінах у нього Аліса, нижче Микола І; праворуч—група: Ізабелла лежить на низькому столі, біля неї папа, ксьондзи, рабин; ліворуч—Катерина II з митрополітом, тут і Кронштадтський. На підлозі на килимах Марія Кривава з Иродом, монашка, генерал Трепов і інші.

С а т а н а: Ну, панове, чесна компанія, скоріше наливай, бо тут несть печаль, а компанія тепла, а жізнь—а-д-д-а (озирається). Ну, все равно.

К р о н ш т а д т с ь к и й: Вип'ємо, Катре (обнімає її).

С а т а н а: Ну, так і ще вип'ємо за нашого творця і за гарний кінець. От пожили!

М и т р о п о л і т (п'яний): А хочете я вам розкажу, із якого ми коліна пройзошли.

В с і: П р о с и м о... (і він почав голосно, з протягом, як часи читають).

М и т р о п о л і т: Це давно колись було, ніхто й не зазнає, ще й пекла не було і не було раю, а Саваоф молодим був непосидящий, один раз він із землі Єву і Адама зліпив двох за один день похожих на себе. Вони зараз у кущі, поки він на небо, то вони вже і втяли Каїна і Хама (ці слова він казав протяжно мов виспівуючи). А від них ота мужва сипнула як туча, неслухняна, а-г-и-д-к-а, г-и-д-к-а та смердюча. Стеленився просто гам, як в день, так і в ночі: «дай землі», гука мужик, покаблучив очі. Отут уже, як ти хоч, без пекла ні кроку, бо розпустиш мужика,—матимеш мороку, а на поміч, хоч скрутись, нікого позвати. От і ну він міркувать, які-б зробить штати. Засукавши рукава, ноги по коліна, чуть-чуть сонце під обід, вже й готова глина. Вмить робота в хлоп'яка із рук вилітає. Ліпить чорта і попа, далі генерала. Оця тройка мужика й пішла плазувати, а він зліз на облака та й став м-у-д-р-у-в-а-т-и. Для мужика казани, щоб він тут не шлявся, та матнею не трусив, та не огризався, а за те, що на землі з жінкою сварився, щоб по шию в казану у смолі

варився. І за нас він не забув, бо ми-ж є потомки їм созда-
ної на землі знаменитої тройки. Нам за працю на землі
і за нашу славу зробив рай і віддав жінок на з-а-б-а-в-у.
А тепер ми у раю будем веселиться, що робив хто на
землі, треба похвалиться. (І він скінчив танцями; всі співають,
повторюючи його слова на голос: «Не ти-ж мене колихав»).

Всі (сміються, п'ють і кричать:) Осана, Осана Осана: в
вишніх.

Кронштадтський (схвачується і махає руками перед
жінками). Осана нашому жіноцтву!

Жінки (ляпають в ладошки, загальний регіт): Осана Крон-
штадтському!

Саваоф (Теж силкується крикнуть, махає руками, але
голос, як у беззубої баби старечий, чуть тільки шипить): Ашана,
жіноцтву, Ашана! (Махаючи руками перекинув кухиль із вином,
вино потекло вниз на Миколу, піднявся регіт).

Сатана (сміючись): Нічого, хай поливається, не так
буде горіть, він уже звик. (Микола обтрусився, а далі стоїть,
двигає плечима, співає на голос: «Не ти-ж мене колихав»).

Микола: Я великим був царем і любив захвати,
На всі боки воював, Порт-Артур, Карпати.
(2 рази)

Од японців відкупивсь, та з німцями стявся,
А втікаючи з Карпат, очкур обірвавсь.
(2 рази пританцювує)

Вірноподданий народ розплативсь зі мною,
Я корону загубив вкупі з головою.

Всі: (Підхвачують і співають) Ти корону загубив вкупі
з головою (2 рази). (Регіт, ляпання в ладошки)

Аліса (на той-же голос, сидючи обнявшись з Распутіним, співає). Як колись ти був царем. То жінкою звалась, а все більше із Грицьком я в піжмурки гралась. І тепер я із Грицьком буду танцювати, а ти іди пастушком, свиней підганяти (штовхає Миколу ногою, той падає. Вона наблизилась до Саваофа, а далі одскочила з реготом). Ой, ой щоб вас (свариться пальцем на Саваофа).

Распутін. Що таке, Алісо?

Аліса: Саваоф за цицьку лапає (вибух реготу).

Саваоф: (Теж регочеться).

(Далі виходить Трепов, взявшись у боки, танцює і приказує на голос «Не ти-ж мене колихав»).

Трепов: Я патронів не жалів,
За те зажив слави,
Трупом вулиці покрив,
Царю для забави. (2 рази)
Тепер я у раю
Із вами небоги,
Утоляю плоть свою,
Восхваляю бога.

Сатана. Е-х, жіноцтво, давайте вдаримо лихом, звеселіть нас на останній час. (Всі схвачуються, виходять на герець; Марія Кривава приспівує на голос: полюбила Петруся, пританцювує).

А я, в Англії була, Марія Кривава,
Сотні тисяч кожний день,
Людей мордувала. (2 рази)

Катерина II. (Теж на цей голос)
Катерина на Русі краще царювала,
Мільйони християн на собак міняла. (2 рази)

І з а б е л л а: (Схоплюється на столі, вигукує, піднявши рукою фартух, на голос: ти-ж мене підманула, ти-ж мене підвела).

Королевою Іспанії, на землі колись була,
І тепер там гуде слава, що тоді я зажила.
(Далі міняє голос «у сусіди хата біла» співає й пританцьовує).

Всі герцоги, царської свити,
Всі рабині, єзуїти,
і сам папа святий дух,
Стерегли в мене фартух.

К а т е р и н а й М а р і я: (разом, на середині залі танцюють і співають теж на голос «у сусіда хата біла»).

Тут і ми не одставали, хто хотів, то не минали.
Архиреї, генерали, всі спідниці наші мняли.

всі підхоплюють і голосно співають «Всі спідниці наші мняли» 2 рази)

К р о н ш т а д т с ь к и й: (П'яний пританцьовує навкруги цариць на голос комаринського)

Ех, ви-ж божія творенія,
Душі нашої уміленія,
Плоті нашої утоленія.

(Манашка зривається з місця, розмахує руками, танцює і співає на голос комаринського).

М а н а ш к а: (Співає) Вам цариці ще не снилося,
Що в нас в келіях творилося:
Всі монахи преподобники,
Всі ігумени, затворники
Разрішали нам під рясою гріхи,
Через вікна к нам скакали женихи.

(Загальний регіт, всі танцюють, сміються, ляпають в ладошки почіплялись одне за одного і п'ють).

(П'яний ксьондз ляпає в ладошки, пританцьовує до жінок):

К с ь о н д з. Ладні панни, матки-боски,
Бендзем грамсе все в ладошки,
Буг нам вренців вашу красу,
Од коліна і до лясу.

Р а б и н: (Навприсядки перед Катериною й Марією, які проти нього танцюють, махає руками).

Ох, ви, Ривки, наші Хайки,
Розгвинтились в мене гайки,
Ну, кінчаймо вечерниці:
Спать я хочу до цариці.

(Всі приказують «спать я хочу до цариці» двічі).

В залю з'являється Арій і вигукує «Братія», в залі на мить стихає гам, Арій стає високо біля Саваофа й голосно, протяжно по-духовному починає):

А р і й і: Братіє..... Аще чаша трудящихся землі до края гневом наполніхомся, ібо сили небесні є блуд і омерзеніє, велі сотворіхом, і дондеже кара вселенной ізиде на ню— большевістіє і комнезаміє, да ізмечуть гнев свой на глави сія. Слухаючи да разумеють, ібо час сей близок єсмь. (Всі насторожились та замовкли)

А л і с а: (Зривається з місця, з реготом шарпає Арія за руку й тягне на середину залі). А ну, писар небеси, іди пузо потруси (і крутнула кругом себе, в залі піднявся знов регіт, Аліса взявшись у боки, приспівує на голос: «ти-ж мене підманула, ти-ж мене підвела»).

Як тут, так і там,
Кругом наше право,
Море крові проляли
Й маємо забаву (2 рази).
Наш старенький Саваоф,

Усім замишляє.

Хто сім має:

А хто трьох—

Не забороняє. (2 рази)

(В залі піднявся знов шалений регіт, й танець, ляпання в ладоші. Несподівано входять з усіх дверей робітники, незаможники, червоноармійці, янголи з крилами і в буденовській шапці, і комсомолка, мужики в смолі, всі з червоними прапорами, з косами, граблями, з рушницями та мітлами. В залі страшний переляк).

Незаможник: А-а-а! Так от де вони!!! (Всі розбігаються, падають, Микола ховає голову під килими. Сатана схватив Саваофа в обійми і бебехнулись обидва замертво).

Незаможник: Вимітай, нечисть (Метуть).

З а в і с а

ПОЯСНЕННЯ ДЛЯ ПОСТАНОВКИ П'ЄСИ

ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄВИХ ОСІБ

Цар Ирод. Великий, товстий. Обличчя смугляве, ніс горбатий. Чорна борідка має вигляд широкого клину, або трьохкутника з обрізаним верхом (широким кінцем до обличчя). Чорне досить довге волосся. Вусів немає. На ньому військовий панцир залізний, короткі сірі штани й високі чоботи. Відповідну одіж знайти тяжко-тому краще загорнути його в червону мантию. Можна взяти червоне рядно, й зібрати його навколо шиї і, таким чином, закрити всю постать. На голові царська корона (з золотого паперу). Можна на папері намалювати невеличкі немовлята проколоти ножом і нашити ці малюнки на мантию по кінцях. Рухи поважні, голос грізний.

Пурішкевіч—це відомий чорносотенець, що ненавидів євреїв та українців. Підслужувався до царя-батюшки й за гроші влаштовував погроми та різанину. Він невеликий на зріст. Характерна його голова—довга, лиса як коліно, на маківці—гуля, з сливу завбільшки. Невеличкі вуса, вузька борідка. Шатен. Одіж краще зробити так: права половина тіла—одягнена в гарне міське вбрання (фрак). Ліва—в льокайський сурдут з блискучими гудзиками. З кешені висувається газета „Русское Знамя“. Не ходить, а бігає тупцем. Коліна трусяться. Балакає улесливо. Іноді раптом перекидається через голову, кукурікає.

Арій—манах, секретар небесної канцелярії. Арієм колись у старих звався бог лютости, що допомагав хижим звірям, взагалі всьому поганому. Він товстий, високий; обличчя червоне. Широкий

синій ніс. Руде волосся, велика лисина. Велика руда скудовчена голова, такі самі вуси. На ньому чорна рясa, підперезана шовковою жовтою стрічкою, але подерта й у бруді. Як що можна—намалювати на папері лева, що роздирає людину, й наліпити ззаду на рясу. Рухи злісні, голос роздратований, наче харчання.

Микола II—грим краще робити по портретах останніх років. На голові в нього маленька царська корона, що зсунулася на бік. Одяг російського офіцера—синій мундир, чорні штани, блискучі чоботи, білий пояс. Червона царська мантія подерта й полатана—польським прапором, вірменським, російським, жовтим—китайським...

Аліса—цариця Олександра. Напівгола. Як на портретах. Замість багатого вбрання, взяти кольорову хустку й обгорнутися нею так, щоб плечі, шия, руки були голі. Висока зачіска, на ній маленька царська корона. На грудях, наче ікона висить, величезна фотографія Распутіна. Волосся—русяве. Нафарбована, як дівка.

Распутін—Високий, кремезний. Широкий червоний ніс. Чорна широка борода, чорні вуса вниз. Досить довге чорне волосся. Одягнений в чорні штани, червону шовкову сорочку, на ній жилетка. Зверху чорний каптан (чемерка). Блискучі чорні чоботи. Голос густий, бас.

Століпін—Високий, кремезний. Волосся прилизане, гарно зачісане. Невеличка борідка, розділена на двоє. Невеличкі вуси. Одяг: половина тіла в чорному сурдуті, чорних штанях, гарних патинках. На другій половині червоний плащ ката. Так само одна половина обличчя закрита червоною машкорою. На плащі напис: „Спасіння Росії лише в польових судах“. Рухи повільні, поважні.

Колчак—білогвардійський адм. (морський командир). Середній на зріст. Вбрання морського генерала. Синя куртка, сині штани на випуск, шапка „капітанка“, блискучі черевики. Ззаду в нього малюнок: галоша з парусами, наче човен. Волосся—шатен, голос переляканий, рухи дрібненькі.

Ейхгорн—німецький генерал; коли гетьман Скоропадський захопив владу на Україні, він покликав на допомогу німців. Годі військом командував Ейхгорн; люто розправлявся з робітниками й революційною молоддю.

Високий, кремезний. Волосся на голові їжаком. Руді з сивизною вуси стирчать як стріли. Рухи р'шучі, суворі. Вбрання військовий офіцерський мундир, червоні штані, блискучі чоботи. На боці шаблюка. На спині плакат: „Я истинно-німецький генерал! Хай живе український цукор“!

Т р е п о в—Чорносотенний російський міністр—Відомий втихомиреньям першої російської революції. Відомі його слова: „Патронів не жаліти, куль не шкодувати“.

Високий, товстий, кремезний. Офіцерське військове вбрання. На грудях блищать ордени. Ззаду плакат з написом: „Патронів не жаліти, куль не шкодувати“. Руки його у кривавих пламях. Волосся, борода й вуси з сивизною.

П о т о ц ь к и й—Польський кунтуш, жовті чобітки. один рукав з польських національних кольорів (біле з малиновим) другий жовто-блакитний. Волосся прилизане, невеличкі вуси стрілками. Бороди нема. Надзвичайно солоденький.

І в а н К р о н ш т а д т с ь к и й—відомий протоієрей Сергіїв. Жив у Кронштадті. Його вважали трохи не за святого, провидця. Закликали по ріжних м'стах, щоб гріхи замолював. Особливо к. цариця Олександра йому вірила. Був розбещений, п'янюга. Робив жінок богородицями.

Середній на зріст, худорлявий. Обличчя суворе. Недовга борідка, шатен, таке-ж довге волосся. Одяг—чорна ряса, підперезана коштовним поясом.

На рясі намальоване велике розкрите око. З кешені ряси висить шовковий рожевий жіночий панчох і щось біле з мережевом.

С а в а о ф—Невеличкий, худорлявий, миршавенький старий. Руки йому трясуться, балакає—шамотить, голос дрижить від переляку, очі кліпають. Величезна довга сива борода. Коли хоче встати плутається в ній сам. Довге сиве волосся. Під час розмови він випадково хапається за голову й стягає перуку, під нею залишається плішива, майже гола голова. Одягнений у довгу білу сорочку. (Злякано дивиться й натяга її знову).

Х р и с т о с—Грим і перука так як на малюнках. Але одягнений в чоботи, сині штані й робочу сорочку. Зверху білий плащ,

але він завжди розкривається й видно робітничу одіж. На сорочці червона стрічка.

М и т р о п о л і т—Високий, товстий. Ніс, як у п'янюги, червоний. Ряса червона, оксамитна. Камілавка у коштовних каміннях. Руки трусяться, язик заплітається. Розгубився. Переляканий з кешені ряси видно пляшку «Миколаївки». Іноді випиває „для хоробрости“.

М а н а ш к а—Молоденька, пухкенька. Підмальована. Ряса чорна, але коли розкривається під час танків, видно голу шию (декольте) й коротеньку рожеву спідничку. Гарненькі черевичкі й прозорі панчохи. Іноді вийма з кешені пудру й люстерко й пудриться.

С а т а н а—Високий стрункий, молоденький. Чорні вуси стрілками, ніс горбатий, невеличка борідка. З-під капелюхи виглядає густе чорне волосся. Маленькі на ньому ріжки, червоне галіфе, червоний піджак, що міцно облакає постать. Лакові чоботи. Зверху розтьогнута шкіряна куртка. В одній руці в нього стек, а в другий газета «Червонець». Жвавий, вертлявий. Під пахвою портфель.

І з а б е л л а—королева Іспанії, відома тим, що встановила інквізицію в XIII віці. Інквізиція—полягало в тому, що всіх, кого вважали за невірного католицтву, катували, щоб він признався, чи він дійсно католик, чи невірний еретик. Зрештою таку підозрілу людину потім спалювали на вогні. Досить було необрежного слова й людина гинула.

Вона красива, але жорстока. Красиве вбрання, біле. На ньому намальовані; люди, що горять на вогні, деревляне приладдя, а в ньому голова засудженого. Цю голову стискають приладдям Руки й плечі в неї голі. На голові білі квіти. На шеї намисто з чоловічих кісток. Вона весела, весь час сміється, кокетує з папою. Ксьондз цілує її ніжки.

М а р і я К р и в а в а—королева Англії, одержала своє прізвище за те, що з її наказу було в Англії встановлено інквізицію в XVI віці. За тих часів англійці мали иншу віру протестанську. Марія вважала, що справжня християнська релігія—лише католицька. Щоб примусити англійців коритися папі римському й прийняти католицьку віру вона їх катувала й палила в ім'я боже на вогні.

Маленька, худенька, бліда. Жорстоке обличчя. На грудях в неї величезний хрест. Вбрання біле, але на ньому жовто-гарячі смуги, наче вогонь багаття. Де-інде черепи з кістками. Зачіска висока, на ній царська корона.

Папа Римський—Товщений старий. Обличчя рум'яне, пухкі губи, білі, як у жінки, руки. Без бороди, без вусів. На ньому червона довга сукня (на зразок сорочки, але довге). На голові маленька червона шапочка, кругленька, на зразок-татарської, але значно менша, теж червона. Підперезаний мотузкою, але покритою діамантами. З-під шапочки видно голий череп без волосся.

Ксьондз—Такий самий тільки одягнений у чорне.

Рабин—Чорний лапсердак (сурдут), на голові ярмулка, Волосся руде з пейсами, також борода й вуси. На ногах білі довгі панчохи, чорні черевики. На сурдугі можна намалювати зірки сіонські.

Під пахвою носить величезні «світки тори»—святе письмо, або дошку з десятьма заповідями.

Янголи—Молоденькі, гарненькі дівчата. Перуки білі, довгі, «янгольські». В довгих білих сорочках, босоніж.

Катерина—Страшенно товста. Набілена, нарум'янена. Біла посипана пудрою перука з високою зачіскою. Голі плечі й груди (як Аліса). Решта тіла закрита шовковим простирадлом.

І ДІЯ

Кабінет царя Ирода на небі. Кімната блакитного кольору. Праворуч від глядача біля середньої стіни шафа. Трохи далі від неї вліво канапа. Біля лівої стіни етажерка (поличка з книжками). Біля правої стіни стіл. На ньому приладдя до писання, папери, рахівниця. Щоб показати, що дія на небі, можна на стіл, шафу, канапу понабивати хмарки, намальовані на дикті (фанера). На стінах малярки: «Вбивство немовлят у Віфлеємі», «Ведмедиці розривають дітей за проханням преподібного Єлісея», «Іоан Грізний втихомирюю Новгородців» (тисячі людей пов'язаних кидають з великого моста у річку). Як що нема картин, або їх не можна зробити, можна

намалювати щось простіше, наприклад—багаття, на якому спалюють прив'язаного до дерева еретика, або робітників, що йдуть з прапором, а в них стріляють салдати під керуванням генерала (9 січня). Або — сім шибениць, що на них висять покарані робітники. На столі стоїть телефон. На стінах плакати: «прохають до жінок не чіплятися»... «Лаятися, та матір згадувати—забороняється», «як що п'яний йди проспись, тоді приходь».

II ДІЯ

Кімната та сама, що в 1-й дії.

III ДІЯ

Велика кімната блакитного кольору. На стінах картини: „Муки християн у Римі», «Розправа з селянами під час бунту». На першій—видко як леви роздирають людей—рабів, а інші багато одягнені дивляться й плещуть. На другій—видко шибениці, що на них висять селяни.

В одному місті лежить селянин, а два жандари б'ють його різками. Багато пов'язаних чекають черги знущання. В одному кутку невеличкий малюнок «Василь Шибанов»—Цар Іван Грізний загнав ратище в ногу чужоземному посланцеві і балакає з ним. Далі картина: «Розправа з страйкарями—вулиця заллята кров'ю робітники розбігаються, по них стріляють з кулеметів. Як що цю картину, або яку іншу важко зробити, можна замінити простішою біля стіни стоять кілька робітників, а їх розстрілюють.

Посередині цієї кімнати великий стіл. На ньому висока підставка, на зразок престолу, де сидить Саваоф поруч Сатана, нижче Распутін. Саваоф приязно поклав руку на плече Сатани. В Распутіна на колінах сидит Аліса. Одною рукою він обняв її, другою пестить її голі плечі. Біля нього стоїть ряжка, що з нею до лазні ходять. Зовсім низько, майже на підлозі сидить Микола II-й, так що ноги Распутіна й Аліси стоять на його короні. Микола тримає в руках ромашки й плаче над ними.

П р а в о р у ч група: Ізабелла лежить на низькому ліжку. Біля неї Папа Римський, ксьондз, рабин. Ліжко Ізабелли зроблено ніби з чоловічих кісток, рук, ніг. Ці кістки, руки ноги, так само, як хмарки треба намалювати на дикті (фанера) та поприбивати ці шматочки гвіздками.

Л і в о р у ч група: широке багате ліжко. На ньому лежить Катерина II. Біля неї на колінях стоїть митрополіт. Трохи осторонь стоїть Іоан Кронштадський і ніби всіх благославляє В Катерини в руках лялька—селянин. Вона її згинає, скручує, розкручує.

П о с е р е д и н і на килимі. Марія Кривава держить в руках хрест, що на ньому розіп'ято людину, й жваво бесідує з Иродом що тримає в руках ляльку проколоту списом (немовля). До їхньої бесіди прислухається Трепов. В нього в руках іграшка: шибениця, а на ній робітник. Він сіпає мотузку-робітник підскакує. Осторонь бесіднують Столипін та Ейхгорн Ейхгорна в руках звичайний бандитський ніж, а в Столипіна кулемет (маленький). Вони сперечаються що краще—ніж чи кулемет. Кожен вихваляє своє. На все дивиться манашка, хреститься то на того, то на іншого, стука лобом у землю, стоячи на колінах.

У в а г а: Як що нема відповідних декорацій, всі три дії—можуть йти у сукнах. Це значить, що ставлять лише задник, стіну хоч-би звичайну, білу; можна повісити на ній килими, або плахти (на селі). А замість бокових стін так і залишаються куліси. Як що можна профарбувати це рядно у блакитний комір—добре. А як ні і так добре буде. А на це рядно понабивати намальовані хмарки.

АКТОРАМ ДО РУК.

И р о д о в і—ляльку: немовля зі списом у грудях. Корону.

П у р і ш к е в і ч е в і—Гумову гнучку ломаку, або нагая. Газету «Русское Знамя».

А р і ю костура в руки, бо шкандибає—візник перекинув у калюжу, він забив ногу.

М и к о л і—букет біленьких ромашок перевязаних стрічкою. Пляшечка з молоком та соскою. На пляшці напис: «поради Трепова».

Алісі—величезний портрет Распутіна на груди.

Распутіну—ряжка що в неї набирають воду у лазні. Купку блискучих вінців, що у святих малюють.

Столипін у—кулеметик, портфель і плакат: «хай живе смертна кара».

Колчакові—калоша; до неї прироблено паруси, наче до човна. В руці дуля з записом: «Единая неделимая».

Ейхгорнові—голову цукру в синьому папері. Бандитський ніж.

Трепову—плакат з написом: «Патронів не жаліти, куль не шкодувати». Іграшка: шибениця з селянином на ній.

Потоцькому—прапор з написом: „Єще польська не згінела“. або просто барабана.

Кронштадтському—жіночий рожевий панчох, біле щонебудь з мережевом.

Катерині II—ляльку-селянина, гнучку, краще зробити з полотна квіти.

Христові—пилку й молоток.

Митрополітові пляшку миколаївки.

Манащці—пудру, люстерко.

Сатані—Стек, портфель, газету «Червінець».

Ізабеллі—білі квіти, пляшка з духами; на шиї намисто з чоловічих кісток.

Марії—величезний хрест на груди. Царську корону. Хрест із розіп'ятою людиною.

Папі—пляшку з лікером і коробочок з цукерками.

Ксьондзові—малючок голої жінки.

Рабинові—величезні світки „тори“, або „скрижалі“ з десятима заповітами.

ВИДАВНИЦТВО „ЧЕРВОНІЙ ШЛЯХ“

Є на продаж такі книжки Видавництва:

Українською мовою.

	Ціна.
О. Вишня.—«Що може циркуляр наробити». Бувальщина на 3 картини з епілогом	07 к.
О. Вишня.—«Заплуталась божа справа». Гротеск на 2 моменти .	07 „
О. Вишня.—«Діли небесні». Гротеск на 4 епізоди з прологом і епілогом	10 „
Дій.—«На передодні» (Ленінський курінь). П'єса на 3 дії. Епізод з життя й роботи Леніна	15 „
Л. Дмитрова.—«Вона прийшла». Малюнки селянського життя на 3 дії	15 „
А. Повзнер.—«Нова сила». П'єса на 1 дію	15 „
Н. Тихонов.—«Самі». Інсценізація на 1 дію за перекладом І. Кулика	13 „
Д. Чижевський.—«Куркуль». Драма на 3 дії	25 „

Російською мовою.

П. Адамович.—«Красные орлы». Бытовая пьеса из жизни красных военных летчиков в 3-х действиях	20 „
М. Криницкий.—«Новый народный театр». Пьесы: «Новый фронт» пьеса в 3-х действиях. «Огненный змей»—пьеса в 2-х действиях. «Продналог»—комедия в 3-х действиях. «Сон Парфена»—пьеса в 3-х действиях и 4 картинах 1 р.	— „
А. Повзнер.—«Верх и низ». Пьеса в 4-х актах	25 „

«Девятое Января». Сборник под редакц. Смушкова 1 р.	— „
«День Парижской Коммуны в клубах»	45 „
«Драматические кружки в рабочем клубе»	30 „
«Литературные кружки в рабочих клубах». Состав. Коломойцева Е.	— „
«Красный международный праздник» женщины работницы и селянки. 8-ое марта 1924 года	— „
«Первое Мая». Сборник материалов для проведения дня 1-го мая в клубах	45 „
«Сельско-хозяйственные кружки» при городских и сельских политпросветучреждениях, вып. 1-й. Материалы по организации кружка	30 „
«Клубные кружки». Из цикла антирелигиозной пропаганды, проф. И. Сухоплюева	50 „

Требуйте полные каталоги и проспекты Издательства, которые высылаются по первому требованию бесплатно. Отдельные книги высылаются заказными бандеролями наложенным платежом. Заказы исполняются по получении 25% стоимости заказа. Мелкие суммы можно пересылать почтов. марками.

Ціна 15 коп.

Ціна 3-50

A 584930

